ZA IZBOLJŠANJE LISTA potrebujemo Vaše dobre volje. Vsak, ki mu priporočate "Glas Naroda" ali ga pridobite za naročnika, Vam bo hvaležen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu in zanimivemu čtivu. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

★ ČITATELJE OPOZARJAMO, da pravočasno obnove naročnino. S tem nam boste mnogo prihranili pri opominih. — Ako še niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3—1242 | Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. | ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 128. — Štev. 128. | NEW YORK, FRIDAY, JUNE 3, 1938—PETEK, 3. JUNIJA, 1938 | Volume XLVI. — Letnik XLVI.

CHAMBERLAIN SE PRIZADEVA ZA EVROPSKI MIR

ODPOKLIC "PROSTOVOLJCEV" JE ZELO VELIK PROBLEM

Chamberlain hoče posredovati med fašisti in republikanci. — Rešiti hoče tudi češki problem. Obema strankama na Španskem je bilo namignjeno glede konference.

LONDON, Anglija, 2. junija. — Neville Chamberlain, ki je danes pričel svoje drugo leto kot ministrski predsednik, se je oprijel velikega diplomatskega programa, ki ima namen končati špansko državljansko vojno in poravnati nemško-češki spor.

Kabinet je odobril Chamberlainov program, ki vsebuje med drugim tudi naslednje:

1. Skušal bo pridobiti španske republikance in fašiste, da se sestanejo na mirovni konferenci, kar odobruje tudi Benito Mussolini.

2. Pogajanja za sporazum med čehoslovaško vlado in sudetskimi Nemci, katere je Hitler sprejel pod svoje varstvo.

Upanje angleške vlade, da bo posredovanje v španski državljanski vojni imelo svoj uspeh, sloni na sledečih činiteljih:

1. Mnenje, da ste se obe stranki v španski vojni naveličali vojne.

2. Dobri znaki, da bo dosežen sporazum za odpoklic tujih "prostovoljcev" iz Španske.

Fašistom v Burgosu in republikanski vladi v Barceloni je že bilo namignjeno glede mirovne konference.

Vnanji minister lord Halifax je oživil to vprašanje s španskim poslanikom Pablo de Azcarate y Flores. Francoski vnanji minister Georges Bonnet pa je razpravljal glede tega vprašanja s španskim poslanikom v Parizu.

Anglija smatra za podlgo mirovnih pogajanj 13. točk programa, ki ga je razvil prejšnji mesec španski ministrski predsednik Juan Negrin.

Njegov program med drugim tudi vsebuje naslednje: jamstvo za civilno, družabno in versko svobodo: zagotovilo popolne neodvisnosti Španske od tujih držav; odprava tujih vojaških čet; agrarske reforme, po katerih bodo odpravljene fevdalne pravice aristokratskih lastnikov zemlje; zajamčene delavske pravice in popolna amnestija za Špance, ki pomagajo pri obnovitvi dežele.

Angleška vlada bo predlagala, da je bodoča španska vlada sestavljena iz mož, ki niso bili udeleženi v sedanji državljanski vojni.

Chamberlain je pripravljen naglo izvesti svoj program, ne oziraje se na to, ali so tuji prostovoljci odpoklicani iz Španske ali ne, in če Rusija pristane na načrt za odpoklic tujcev, ali ne.

Rusija do sedaj ni privolila v načrt, ki je bil predložen na seji nevmeševalnega odbora, ker bi po njenem mnenju zaprtje francoske meje v času, ko bi se države pogajale za odpoklic tujcev, bili španski republikanci takorekoč zadavljeni.

Ko bo končal špansko državljansko vojno, bo Chamberlain uveljavil angleško-italijansko prijateljsko pogodbo, ki je bila podpisana 16. aprila.

Ta pogodba ne more stopiti v veljavo, dokler Italija ne odpokliče iz Španske svoje armade.

Vsled položaja na Španskem so bila vstavljena pogajanja za prijateljsko pogodbo med Francijo in Italijo.

Ko bo poravnan spor med Anglijo, Francijo in Italijo, se bo Chamberlain takoj pričel pogajati z Nemčijo za splošni evropski sporazum.

V pogajanjih s Hitlerjem bo Chamberlain tudi skušal posredovati med Nemčijo in Čehoslovaško, da pride med tema državama do prijateljskega sporazuma.

Zakonodajni odbor proti komunistom

ČLANI KOMP. UNIJE SO NA ŠTRAJKU

Pri Remington-Rand družbi je zaštrajkalo šest tisoč delavcev v protest proti razsodbi najvišjega sodišča.

OLION, N. Y., 2. junija. — Ko je začela po štrajku leta 1936 Remington Rand Company zopet obratovati, so ustanovili njeni delavci kompanijsko unijo, ki ima približno šest tisoč članov.

Danes so ti delavci zaštrajkali in sicer v tukajšnjih tovarnah ter v Middletown, Conn., in v Syracuse, N. Y.

Štrajk je bil proglasen v protest proti najvišjemu sodišču, ki je potrdilo odlok National Labor Relations Boarda, da mora kompanija sprejeti nazaj na delo približno 4000 delavcev, ki so se udeležili štrajka leta 1936. Člani kompanijske unije se boje, da bodo izgubili delo, če tudi so jim družbini uradniki obljubili, da se to ne bo zgodilo.

DETROIT, Mich., 1. junija. — Občinski svet ni hotel vpoštevati pritožb delavskih voditeljev, ki so jih naperili proti policiji, katera je zavzela enostransko stališče pri izgredih pred tovarno American Brass Co. Vodstvo C. I. O. je nato odredilo, naj se vrši v petek pred mestno hišo veliko protestno zborovanje.

ŠPANSKA DRŽAVLJANSKA VOJNA

Španski fašisti so zopet dosegli nekaj uspehov. Gen. Franco osebno vodi ofenzivo.

HENDAYE, Francija, 2. junija. — Španski fašisti so z veliko naglico vdarili od Teruela proti vzhodu proti Sredozemskemu morju ter so potisnilo republikance nazaj, da so še samo 12 milj do meje province Valencije.

Najdalje proti jugu so fašisti prodrli pri Ringon de Ademuz.

Iz vladnih poročil je mogoče posneti, s kako naglico prodirajo fašisti južno in vzhodno od Teruela proti Valenciji. Republikanci priznavajo, da so se umaknili iz Aldehuele, ki se nahaja 6 milj jugovzhodno od Teruela.

Glavna armada gen. Franca prodira po Teruel-Sagunto cesti blizu Sarriona, medtem ko zadnje straže popravljajo ozemlje okoli Aldehuele.

V svojem prodiranju proti jugu so fašisti dospeli 8 milj do Camarene, kjer pa so jih republikanci vstavili.

Na 60 milj dolgi osrednji fronti med Teruelom in Albocacerjem je fašistična ofenziva prebila močne vladne gorske utrdbe ter zavzela zelo težavne vrhove.

Skrajno levo krilo, ki se nahaja najbližje obrežju, pa je oslabelo. Na osrednji fronti je general Franco osebno prevzel poveljstvo ter hoče najprej očistiti glavno cesto ob obrežju in nato pričeti svoje prodiranje proti Saguntu.

DVA SUDETSKA NEMCA BILA OBSTRELJENA

Češki vojak je obstrelil dva sudetska Nemca v Hebu. — Do spora je prišlo zaradi češke pesmi.

PRAGA, Čehoslovaška, 2. junija. — Sinoči je prišlo v neki gostilni v Hebu do prepira, ker je češki četovodja Vencel Toman zahteval, da orkester zaigra neko češko pesem.

Ob istem času je bilo v gostilni 35 Nemcev, ki so proti češki pesmi protestirali, nakar je Toman potegnil revolver in z njim dvakrat ustrelil v tla. Krogli pa ste se najbrže ob žeblju odbili in sta bila dva Nemca ranjena in prepeljana v bolnišnico. Toman je bil aretiran.

Poročila v inozemstvu, da je čehoslovaška pričela umikati svoje vojaštvo z nemške meje, niso vtemeljena, kot zagotavljajo češki vojaški krogi.

Čehoslovaška nikakor noče oslabiti svoje varnosti, ker je neobhodno potrebna in bo ostala pri izjavi ministrskega podpredsednika Rudolfa Bechyne, ki je prejšnji teden rekel, da bo ostalo vojaštvo na meji, dokler ostanejo okolščine, ki so zahtevale to varstvo, še dalje obstojajo. Na vsak način pa bo vojaštvo še ostalo na nemški meji do volitev 12. junija.

Vojni minister František Mačnik se je vrnil z nadzorovanja češkega trdnjavskega sistema, ki si ga je ogledal v spremstvu armadnega nadzornika generala Jana Syrovyja.

15-LETNI PRIZNAL UMOR

CINCINNATI, Ohio, 1. junija. — Policijski kapitan Patrick Hayes je sporočil javnosti, da je 15letni prodajalec časopisov Lindberg Heist priznal, da je posilil in umoril šestletno Shirley Woodburn. Takoj nato je bil obtožen umora. Ko so našli umorjeno deklico, je sum takoj padel na Heista, toda fant je odločno tajil vsako krivdo. Šele ko so ga privedli pred krsto umorjene, je priznal.

POMOČ JAPONSKI DIVIZIJI

Doiharova divizija je dobila na pomoč 1000 vojakov. — Japonce velja vojna vsak dan pet milijonov dolarjev.

HANKOV, Kitajska, 2. junija. — Nad 1000 japonskih vojakov je prekoračilo Rumeno reko s severa, da pridejo na pomoč diviziji generala Kanži Doihare, ki so jo Kitajci obkolili in jo že en teden oblegajo severno od Lanfenga ob Lunghaj železnici zapadno od Sučova.

Vsled te pomoči in ker Japonci tudi prihajajo obkoljeni diviziji na pomoč od Kvejtelja, je Kitajcem zelo zmanjšana možnost, da bi mogli uničiti Doiharovo divizijo.

Nek japonski častnik v Šanghaju napoveduje za Kitajce pri Kajfengu in Lanfengu isti poraz, kot so ga doživeli z izgubo Sučova.

Kitajski poveljniki pravijo, da so Japonci zelo pretirali kitajske izgube pri Sučovu. Kitajci pravijo, da se je njihova armada v popolnem redu in po načrtu umaknila iz Sučova in njegove okolice in je mogla celo odpeljati s seboj težke topove. Kitajci so morali pustiti samo 20 vlakov.

ŠANGHAJ, Kitajska, 2. junija. — Kitajska poročila, ki prihajajo iz Hankova v Šanghaj, pravijo, da je položaj vzhodno od Kajfenga, ki je važno železniško križišče 25 milj zapadno od Lanfenga, neizpremenjen, ker divizija generala Doihare ne more prebiti kitajskega obroča in je še vedno premočna, da bi jo bilo mogoče pregnati.

Kajfeng, ki je bila nekoč kitajska prestolica, je prvi cilj japonske armade, ki prodira ob Lunghaj železnici proti zapadu.

Japonci poročajo, da se nahaja med Kajfengom in Lanfengom od 50 do 60 tisoč kitajskih vojakov.

TOKIO, Japonska, 2. junija. — Japonska se omejuje v vseh ozirih, da bo mogla plačati svojo vojno s Kitajsko.

Japonska, ki se prišteva med države, ki "nimajo nič", vrže proč s topovi in puškami, odkar je prišlo do 'pripetljaja' 7. julija, 1937, okoli $5,000,000 na dan.

Izvedenci cenijo dosedanje japonske izdatke za vojno na Kitajskem na dve miljardi dolarjev.

Japonci plačujejo zelo visoke davke. S svojimi prihranki kupujejo državne bonde, nosijo obleko iz umetnega blaga in se odpovedujejo vsakemu razkošju, na katero so bili navajeni.

Njeni zaveznici Nemčija in Italija ji ne moreta pomagati s krediti, ker ste sami v veliki stiski za denar. Ostale države ji pa tudi nočejo dati posojila na podlagi odplačila po vojni.

KOMUNISTI IZVAJAJO KONTROLO NAD LEWISOVIM ODBOROM

BOSTON, Mass., 2. junija. — Posebna komisija državne zakonodaje je precej časa preiskovala delovanje komunistov v deželi ter je te dni izdala poročilo, v katerem trdi, da komunisti kontrolirajo več važnih mest v Lewisovem odboru za industrijalno organizacijo. Vtihotapili so se tudi v razne industrije ter imajo vse pripravljeno, kako bi se v slučaju vojne polastili kontrole nad transportnimi sredstvi.

V poročilu je nadalje rečeno, da komunisti kontrolirajo National Maritime Union.

Takoj po objavi poročila sta National Maritime Union in Lewisov odbor označila tozadevne trditve kot neresnične.

Zakonodajna komisija je sestavila dolg seznam obdolžitev. Med drugim pravi, da je C. I. O. dobrodošlo vodstvo komunistov, da sejejo komunisti v CCC kempah seme nezadovoljstva in razredne zavednosti ter da je "International Labor Defense Association, Inc." najnevarnejša izmed vseh radikalnih organizacij v državi Massachusetts.

International Labor Defense je bila prvotno ustanovljena, da dožene, koliko so že komunisti omajali ameriški vladni sistem, pozneje je pa spremenila svoja načela in je danes glaven steber komunizma v tej deželi.

Po mnenju komisije je fašizem v Ameriki direktna posledica komunistične propagande.

Komunisti posvečajo posebno pozornost mladinskimi organizacijam. Tako skušajo na primer spraviti v svoj tabor krščanske organizacije mladih moških in žensk ter razna židovska mladinska društva.

Komisija je imela premalo sredstev na razpolago, da bi dognala, kako so komunisti razširili svojo propagando med WPA delavci.

HITLERJEVA "BOGINJA" ARETIRANA

V Karlovih Varih je bila prijeta Hitlerjeva angleška prijateljica. — Obdolžena je mednarodnega vohunstva.

KARLOVI VARI, Čehoslovaška, 2. junija. — Čehoslovaške oblasti so včeraj prijele lepo Angležinjo Unity Valkyrie Freeman-Mitford, ki nosi ime Hitlerjeva "boginja", prijet je bil tudi čikaški dijak, William Mueff.

Mueff, ki je star 22 let in 24 let stara Angležinja, ki je hči lorda Redensdale, sta navdušena nazijska privrženca. V Hyde Park v Londonu jo je razjarjena množica 10. aprila pretepla, ker je nosila svastiko, ki jo ji je podaril Hitler.

Pri Mitfordovi so našli Hitlerjevo fotografijo z njegovim podpisom.

Poleg tega sta bila tudi aretirana mladi angleški pisatelj Philip Stranklin in Geo. Wollner, poslanec v čehoslovaškem državnem zboru.

Mueff se je v četrtek nameraval vrniti v Monakovo, kjer obiskuje vseučilišče v spremstvu angleške lepotice, ko ju je češka policija prijela.

Nedavno se je Miss Mitford izrazila, da se namerava odpovedati angleškemu državljanstvu in da hoče postati nemška državljanka in Hitlerjeva pristašinja, katerega obožuje.

Mitfordova se je seznanila s Hitlerjem v neki kavarni leta 1934 in od tega časa je bila njegova najvnetejša pristašinja.

DELAV. KONFERENCA V ŽENEVI

ŽENEVA, Švica, 2. junija.— Danes se začne tukaj mednarodno delavska konferenca, na kateri bodo zastopali delegati 47 držav. Združene države bo zastopala delavska tajnica Miss Perkins. Navzoča bosta tudi delavska ministra Anglije in pa Francije.

DELAVCI PROTESTIRAJO

TRENTON, N. J., 1. junija. — Pred državnim kapitolom se je zbralo včeraj nad tisoč oseb, zastopniki delavskih organizacij. Protestirali so proti Foranovi predlogi, ki jo je senat odobril ter določa, naj bodo sedeči stavkarji obsojeni na petnajst let ječe. Demonstranti, povečini člani Delav. federacije in Lewisovega odbora, so vdrli slednjič v poslansko zbornico in zahtevali, naj bo predloga črtana z dnevnega reda. V poslanski zbornici skorogotovo ne bo sprejeta.

NAD TISOČ OSEB V ZAPORU

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 1. junija. — Po raznih brazilskih ječah je še vedno zaprtih nad tisoč oseb, ki so osumljeni, da so bili v zvezi z zadnjo vstajo integralistov.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	Za New York za celo leto .. $7.00
Za pol leta $3.00	Za pol leta $3.50
Za četrt leta $1.50	Za inozemstvo za celo leto .. $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3—1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

CHAMBERLAINOVO "POSREDOVANJE"

Chamberlain si s svojimi tovariši prizadeva dopovedati svetu, da je prejšnji teden preprečil evropsko vojno, o kateri je le malo manjkalo, da ni izbruhnila, kajti napetost med Nemčijo in Čehoslovaško je prikipela do vrhunca.

Angleški poslanik v Berlinu, Neville Henderson, je bil trikrat v nemškem vnanjem uradu ter je razjasnil gospodu Ribbendropu resnost položaja in zaskrbljenost angleške vlade.

S tem pa seveda še ni rečeno, da ima angleška vlada oziroma njen ministrski predsednik Chamberlain kaj zaslug za preprečenje vojne.

Vojno je preprečila odločnost čehoslovaškega naroda, da se bo boril do zadnjega moža proti nemškemu vpadu.

Ta odločnost je dala povod izjavi francoske vlade, da bi vpad v Čehoslovaško avtomatično pomenil vojno.

Šele po teh dveh izjavah se je Chamberlain zdrznil in začel slabotno protestirati proti nemški vladi. Tudi v angleški zbornici je nastopal ter se znašal nad nemško drznostjo.

Navzlic temu pa Chamberlain ne more več metati javnosti peska v oči.

Ni dolgo tega, ko se je globoko priklonil Mussoliniju, in ko se angleški poslanik v Rimu, lord Perth, ni mogel dovolj ponižati pred ducejem.

Po svojem berlinskem poslaniku Hendersonu (ki precej simpatizira z naziji) je bil Chamberlain namignil, da se bo tudi pred Hitlerjem ponižal. Hitler ima Chamberlaina in njegove tovariše že v žaklju. Od te strani se mu ni treba ničesar bati.

Če bi ne bili Francija in Rusija proti njemu in če bi Čehoslovaška pokazala le malo omahljivosti, bi bil Hitler nedvomno udaril.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 6.35	Lir 100
$ 5.00	Din. 200	$ 12.25	Lir 200
$ 7.20	Din. 300	$ 29.50	Lir 500
$11.65	Din. 500	$ 57.00	Lir 1000
$23.00	Din. 1000	$112.50	Lir 2000
$45.00	Din. 2000	$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo $ 5.— morate poslati	$ 5.75
$10.— " "	$10.85
$15.— " "	$16.—
$20.— " "	$21.—
$40.— " "	$41.25
$50.— " "	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naj nakažejo pri pošiljatvah okrogle vsote (naprimer sto, dvesto, tisoč) dinarjev oziroma lir, kajti taka izplačila se najhitreje izvršijo, poleg tega je pa pošiljanje neokroglih vsot tudi razmeroma dražje.
SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

NEUSPEŠNA FAŠISTIČNA VSTAJA V BRAZILIJI

Slika nam predstavlja skupino integralistov ali fašistov, ki so bili aretirani v Rio de Janeiro v Braziliji tekom vstaje.

Tedenski kotiček

Piše: I. BUKOVINSKI. Pittsburgh, Pa.

Danes zvečer zadnjega majnika, ravno ko sem pričel pisati te vrstice, sem se vrnil od nenavadne in svojevrstne slavnosti, kakoršne še menda niso videle Združene države. Raymond Heintz, star 37 let, je celih 17 let držal službo kot taxicab voznik, ves svoj prosti čas pa je porabil za študiranje in zdaj žanje uspeh za svoj trud in svoje delo, kajti pel bo novo mašo dne 12. junija v opatijski samostanski cerkvi sv. Vincencija pri Latrobi in tako zamenil vozniški stan z duhovniškim.

In nocoj so mu priredili njegovi tovariši-sodelavci poslovilni večer ob navzočnosti številnega ljudstva doli v Yellow Cab kompanijski garaži, ki je bila v ta namen vsa v zelenju in zastavah. Nastopili o razni govorniki, kakor mestni župan Scully, Paul Houton, predsednik Yellow Cab kompanije, Rev. L. O'Connell, župnik Epiphany cerkve, George Schmidt, predsed. Taxicab Drivers unije in še nekaj drugih vodilnih metnih uradnikov. Nato pa mu je izročil predsd. Yellow Cab Co. zlati keli, ki so mu ga kupili za spomin njegovi tovariši-sodelavci.

Česar vsega ne zmore moč volje in vstrajno delo!

Koncem prireditve pa je bila prosta postrežba za sve navzoče, sendviči in mehka pijača vsake vrste in sladoled — do preostanka.

Odkar sem v Ameriki, nisem prej še nobene prireditve videl, kjer bi bila vstopnina prosta, postrežba prosta in nobenega kolektanja kakih prostovoljnih darov.

• • •

Ne vem, kam bomo prišli z našo slovensko naselbino, ako bo šlo vedno tako navzdol kot zadnje čase. Pritoka iz stare domovine ni nobenega. gospa štorklja se bolj poredko oglasi (menda radi slabih časov), medtem ko niti ne mine dva tedna, da se oglasi smrtni angel, včasih kar nepričakovano pri tem ali onem rojaku, mu zastavi pot in zakliče: Do tukaj prijatelj in ne dalje! In zadnji teden je prišel na vrsto obče znani in spoštovani rojak Peter Gorup doma iz Postojne. V petek dne 28. maja je še je še delal, na potu proti domu pa mu je kri stopila v možgane, nakar so ga odpeljali v St. Margareth bolnišnico, kjer je naslednjo nedeljo zjutraj umrl. Sem v Ameriko je prispel l. 1903. Bil je skoro ves čas po poklicu "heater" v foundry ali livarni, to se pravi "kuhal" je jeklo, najprej v Veroni kakih 5 ali 6 let, potem pa vedno do zadnjega v Union Steel Co. v Pittsburgh, Pa. Star je bil 58 let in skoro od početka član SNPJ in J.K.J. Tu zapušča žalujočo vdovo in 4 odrasle otroke, dva fanta in dve dekleti in nekaj sorodnikov, v stari domovini pa dva brata in eno sestro zdraven druge šlahte. Naj v miru počiva v tuji zemlji, njegovi družini pa moje globoko sočutje.

• •

Čudne, prečudne reči se gode po svetu. 'Harry Hopkins zvezni del. administrator se ženi, čeprav živi že več let od refifa, in Harold Ickes, zvezni notranji tajnik je poročil 25-letnega otroka. V Arizoni pa se je pripetil ravno nasproten ekstrem glede starosti.

22-letni mladenič je namreč poročil staro mater svoje svakinje, 65-letno vdovo, ker se je najbrže zaljubil v njeno — novo hišo. Ona da je baje zelo zadovoljna, on pa se tudi ne pritožuje, kajti pri njima živi njena — 19-letna hčerka.

In žena iz Oregona je vzela od moža divorce, s katerim bi imela v kratkem obhajati zlato poroko. Vzrok: hotel je ni tako pogosto jemati na plešiče, kakor pred 40 leti. In dekleta v Avstraliji so na štrajku ter se ne bodo tako dolgo poročile, dokler ne bodo od države poročne nagrade dobile. In zdaj vdovam gre pšenica v klasje, kajti fantje, mesto da bi podpirali dekliški štrajk, pa so ga ignorirali in se dejali na vdove.

In nekje v Južni Ameriki, če se ne motim, v državi Čile hočejo imeti zakonske žene, matere in svoje lastne gospodinje 2 tedna letno plačane počitnice in slednji teden — eno noč prosto. Pa recite, da se ni svet na glavo postavil!

• • •

Izdelovalci ali producerji filmskih slik ga sem ter tje še precej polomijo, ne samo v svojem privatnem življenju, ampak tudi v njihovi umetniški industriji. Tako na primer še naredijo precej dobro sliko, ali naslov ji daje pa tako neumen, da odbija obiskovalce, mesto da bi jih vabil.

Tako sem šel pred par tedni mimo kino gledališča, kjer so predstavljali sliko: "Outside Paradise" in dva fanta sem videl stati pred vhodom.

— Ali grem notri, — se oglasi mlajši.

— Oh, ne bodi vendar smešen — ga zavrne drugi — saj znaj paradiža sem vedno, ne da bi plačal vstopnine. In sta se odstranila.

• • •

Svojega moža je zatožila na moralnem sodišču neka Mrs. Vincent Smith, da je prodal iz hiše preprogo, dve svetilki in električno ploščo za kuhanje, da si je mogel nabaviti steklenico žganja.

Oh, to ni nič posebnega, jaz pa sem slišal pred leti v Chicagu o priliki svetovne razstave še nekaj lepšega Veseljaški Dalmatinec je prodal svojemu prijatelju ženo, samo da je imel jeseni za sodček vina.

Pečlarji po poklicu in tisti ljubeznivi možje, ki bi se raje svojih nežnih polovic iznebili danes nego jutri, bodo dejali: Prav je imel!

Jaz pa, dasi sem sam pelar, ćpravim, da je ustrelil velikega kozla, kajti vino je naglo izginilo (k temu so pripomogli dobri prijatelji) in potem ni bilo ne žene ne vina. Siromak se je tudi skesal in hotel ženo nazaj, ali nesreča v nesreči je bila, da sta med tem časom, ko je on popival s tovariši, oba že izginila neznano kam.

• • •

GEORGE C. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS
EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU IN OKOLICI

ANTHONY SVET, (Unlicensed)
V slučaju smrti se obrnite na naš pogrebni zavod in Mr. Anthony Svet bo prišel k Vam in Vam dal navodila in cene v Vaše popolno zadovoljstvo.
NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. Circle 6-7393
BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAin 4—7811

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane $7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Mož, ako želiš imeti stalni mir in zlato soglasje v hiši, posluži se besed sv. Pisma. Kadar z ženo debatirata in odločujeta o tej in oni stvari, reci ji ponižno: Glej, žena, hlapec sem tvoj, zgodi se mi po tvoji besedi! In kadar te žena naganja da ji kupiš novo kamižolo ali poletni plašč, reci ji udano: Žena, ako je mogoče, naj gre ta grenki kelih stroškov od mene . . . toda ne moja ampak tvoja volja naj se zgodi! In v tvoji hiši bo vladal večni mir in kraljevala zlata sloga.

NAJTOČNEJŠA URA

Zvezdarna v Greenwichu dobi novo električno uro, o kateri pravijo, da je najtočnejša na svetu. Izdelal jo je nalašč za zvezdarno angleški narodni fizikalni laboratorij. Poskusi so pokazali, da se razlikuje njen čas v celem letu od pravega časa le za zelo majhen odlomek sekunde.

2500 PEČI ZOPER "LEDENE MOŽE."

V Ahrweilerju pri Essenu so se viničarji letos odločili, da bodo z energičnimi ukrepi nastopili proti slanam, ki nastopajo tako rade v začetku maja in zlasti še v dnevih "ledenih mož." V zadnjih dneh so postavili v svoje vinograde 2500 peči. Oblasti so jim dale posebne podpore za nabavo teh peči, ki so jih dobili dosti ceneje. Strošek za kurjenje bo znašal za vsako peč in vsako noč komaj 3 din.

KJE JE —

JANEZ KOCIAN iz Rebere pri Škofljici. Šel je leta 1907 v Ameriko ter pred svetovno vojno parkrat pisal, a sedaj že 23 let ni nikakega glasu od njega. Bival je v državi Colorado in se je tam neki dobro izšolal. Star je 47 let.

Rad bi tudi izvedel za naslov njegovega bratranca FRANCETA KOCIANA, ki je predelavec v nekem ameriškem rudniku in od katerega se že mnogo let nič ne sliši.

Hvala za kako tozadevno informacijo že v naprej. Stroške radpovrnem. JOŽE KOCIAN, Poljanski nasip 34, Ljubljana, Jugoslavia. (3x)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Vsled se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, traja najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga

MESEC POROK

Junij — mesec porok. Čemu baš junij? Zakaj ne maj?

V starem kraju se ženijo pred postom, v Ameriki je pa junij največ porok.

Mogoče zato, ker je junija že mraz ponehal, prehude vročine pa tudi še ni. Junija še ni treba skrbeti za zimsko suknjo in za premog.

To je dosti, če se vpošteva obilico drugih skrbi. Kdor jih hoče imeti, seveda. Mladi zakonci jih ponavadi nimajo. Blagor jim!

Na tem mestu ne bom razpravljal o zakonu v splošnem, zapisal bom par besed o zakonu, ki je v Ameriki čedalje bolj običajen in bi se mu reklo "zakon tjavendan".

Mladi ljudje se poročajo brez vsakega resnega namena, posebno če ima on in če ima ona bogate starše.

Vzameta se z velikim pompom. Meščasko časopisje natančno opiše, kakšno obleko je nosila nevesta in kako so bile oblečene družice. Darovom, ki jih je dobila nevesta, je posvečena cela kolona.

Po poroki se podasta na poročno potovanje, in ko se vrneta sta vsega sita, posebno pa drug drugega.

Ena sama besedica z njegove ali z njene strani zadostuje in da povod ločitvi zakona.

Nekatere države imajo precej stroge postave in ne ločijo zakona kar tako zlepa.

Zato je pa tukaj država Nevada s svojim mestom Reno.

Zakona sit zakonec se odpelje v Reno ter ostane tam nekaj tednov, nakar mu advokati proti bogati nagradi izposlujejo ločitev.

Oba sta prosta in svobodna. Kaj pa sedaj? I nič, poročita se. Ona ima že drugega izbranega, on pa drugo. Po par mesecih ali kvečjemu po par letih se procedura ponovi.

Taki "zakoni tjavendan" so posebno "moderni" v takoimenovani "visoki" družbi in med gledališkimi igralci. Gledališka oziroma dobro plačana kinematografska igralka nima kredita, če ni bila že vsaj trikrat ali štirikrat poročena.

Kaj je to? Rekel bi, da nič drugega kot postavno dovoljena prostitucija.

Če zasači policija nesrečnico, ki prodaja po ulicah svoje telo, jo prav pošteno zapre, dočim je "dama", ki se proda za par desettisočakov, vsega spoštovanja in občudovanja vredna.

To početje bogatinov je nalezljivo. V marsikaterem današnjem zakonu je prva beseda, ki sledi navadnemu družinskemu sporu—divors!

— Če je bila Patricia Leghhorn v Hollywoodu že petkrat ločena — si misli preprosta ženica, ki preživi ves svoj prosti čas v kinematografu, — zakaj bi pa jaz enkrat ne bila!

— In spravi skupaj svoje borne prihranke ter jo ubere naravnost k advokatu.

So sicer še ljudje, ki smatrajo zakon za nekaj vzvišenega, pa so redki.

Naprimer moj prijatelj Žore, ki je pilot pri eni največjih ameriških zrakoplovnih družb.

— Čemu se ne oženiš, Žore? — sem ga vprašal nekoč.

— Zato ne, — je odvrnil po resnem prevdarku, — ker imam tako službo. Ako bi dobil ženo, ki bi me res rada imela, bi noč in dan trepetala, kdaj se bom ponesrečil. Vse njeno zakonsko življenje bi bila večna skrb in trepet. Slab človek bi bil, če bi ji privoščil kaj takega. Take, ki bi ji ne bilo mar, če se ubijem danes ali jutri, veš, take pa ne maram. Zato bom pa do smrti fant.

Kratka Dnevna Zgodba

FARANYI MIKLOS:

PRIDIGA V PEŠTI

Cerkev očetov frančiškanov je bila polna vernikov. V svetišču so se stiskali člani visokega plemstva, ki so prispeli na državni zbor. Ladjo so polnili svetovalci, cehi in ostalo meščanstvo.

Bila je nedelja: vse se je napotilo v cerkev sv. Petra, da bi slišali pridigo slovitega temešvarskega Pelbarta.

Oče Pelbart je učil v budimski redovni hiši nauk o veri. V obeh mestih je vsakdo poznal petdesetletnega širokoplečega duhovnika s stisnjenimi ustnicami, pripognjenimi rameni in mesnatim nosom, katerega glas je zvenel kot orgle v Marijini cerkvi, a šepetati, peti himno in tolažiti žalostna srca je tudi znal kakor nebeške gosli svetnikov. Vedeli so, da je ta menih, ki piše Naši Gospe v čast medenosladke latinske in ogrske verze, pa trde spise proti sovražnikom cerkve, da je ta njihov človek, malih, delovnih, ubogih meščanov in da je z njim resnica in Gospod Bog.

Ponudili so mu škofovstvo, časti, denar, oblast. Zavrnil jih je. Grozili so mu, zaprli so ga. Ni se ustrašil, vrnil se je. Tudi vitezi, bankirji, trgovci, Italijani, Nemci, Čehi in Poljaki so ga sovražili. Pelbart je udaril po njih z bičem pogumne besede iz resnice in svete jeze.

Gospoda je zato prišla, ker je slišala, da se v pridigah ne izogne dvoru, kraljici, celo samemu kralju ne. Matjaževi priliznjenci so prišli, da bi ovadili meniha kralju. Dolgo so morali čakati, da se je prepeljal čez Donavo in prišel v cerkev.

Menih je pokleknil na prižnici, sklonil glavo v roke in dolgo tiho molil. Medtem so v cerkvi vsi zadrževali dih, da se je slišalo prasketanje oltarnih sveč. Tedaj se je nenadoma dvignil in se obrnil proti visokemu plemstvu, ki se je stiskalo v svetišču.

"In pošljejo k njemu svoje učence skupaj s herodovci in reko: . . . ali se sme dajati cesarju davek ali ne?"

Vsakdo je razumel, da namigava na tiste, ki želijo Pelbarta zatožiti Matjažu. Med plemiči so nekateri pobesili oči, redovnik pa je dvignil glas:

"Kaj me skušate, hinavci! Rečem vam: dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega."

Med ljudstvom je završalo zadoščenje, on je pa nadaljeval:

"Toda povejte ... tudi to, da sem jaz takole govoril. Nič ne skrbi, niti življenje mi ni drago, samo da izpolnim svoje poslanstvo, ki sem ga prejel od svojega Gospoda Jezusa. In rešil bom to ljudstvo pred vsiljivostjo tujcev, med nenaravnim govorjenjem poganov, pred odiranjem trgovcev, pred učenjem lažnih prerokov, pred češčenjem zlatih, marmornatih, slonokoščenih in bronastih malikov . . . in izgnal bom prekupčevalce iz Gospodove svete hiše!"

"To gre Italijanom," je šepetal župan Vaczy Gal svojemu debelemu sosedu.

"In izgnal bom iz božje hiše čarovnike in mazače, preroke, pisarje skrivnih pisanj in znakov, svečenike hudičevih znanosti. — Prekolnem marsikoga če še tako blizu prestola čepi. Naj bo menih berač, naj bo astrolog, doktor umetnosti, kdor zlorablja božje zmožnosti, naj bo proklet vsak, kdor z iskanjem zaklada, opazovanjem rok, napovedovanjem smrti, vlivanjem voska in svinca."

V svetišču stoječi Marton Ilkusch, kraljevi glavni zvezdoslovec je občutil, da meri menih s temi besedami naravnost vanj.

"Nič ne brigajo zvezd zvezdi v zemlji, skriti zakladi, sklepanje zakonov, sreča potovanj in vojskovanj. — Kralj pa še koraka ne stori brez opazovanja zvezd," je šepnil Bathory Istvan mlademu Csakyju.

"Če hoče kdo izmed vas graditi stolp, kajne, bo najprej sedel in izračunal stroške, ali zmore to delo, da se ne bi norčevali iz njega, ko bi postavil temelj, stavbe pa bi ne mogel dograditi. Naj store tako tudi vladarji! Naj ne bodo radovedni na stanje zvezd, marveč naj sedejo in se najprej posvetujejo, ali more napasti z desetimi tisoči ljudi tistega, ki prihaja nasproti z dvajsetimi tisoči."

Del plemičev je zasikla, med krojači, usnjarji in čevljarji pa se je vzbudilo veliko premikanje in spogledovanje. Vsakdo le misli na avstrijsko vojsko, ki je terjala ogromno stroškov in krvi, a namena in uspeha ji mnogi niso videli. Del plemstva je hotel zediniti državne moči proti Turku. Tudi Pelbart je strašil svojo domovino pred pogani, zato je vsakogar pograbil za srce, ko je vzkliknil:

"Gorje tistemu, kdor trati svoje moči za prazno slavo, brezpomembne grbe, okrašena mesta in da bi ponižal vladarje in prireja slavnostne sprevode, medtem ko se z leva bliža čreda volkov, hijen in bivolov."

"To je že preveč," so mislili Matjaževi zvesti ljudje, kapitani in gospodje, ki so si v avstrijski vojski pridobili slavo ter imetje. — Toda niti ganiti se niso drznili, ker so v menihu častili svetost preroka, ki jo varuje božja desnica.

Pogled očeta Pelbarta je udaril čez bogate in mogočne poslušalce.

"In gorje vam, ošabni mogočniki, ki izrabljate zakone drug proti drugemu, toda imate jih le za pajkovo mrežo, v kateri se manjše muhe ujamejo, večje pa jo predrejo. Zaman je sveti Štefan naročil Ogrom, naj nikogar kot sovražnika ne napadajo, naj ne širijo svojo oblast nad sosedi, če niso izzvani, vdov in sirot naj nihče ne želi. Cerkve naj nihče ne oškoduje in naj se proti cerkvenim služabnikom spoštljivo vedejo."

"Aha," se je zavzel budimski trgovec, dobavljatelj kaločkega madškofa, "to govori o Petru Varadiju, ki ga je kralj zaprl."

"Oh, da bi vsaj vse to spoznali vladarji in ne bi sramotili svete cerkve Jezusa Kristusa z dojenčki, ki jim namesto trobent in lesenih vojakov dajejo za igrače škofovske mitre in pastirske palice ter bogate cerkvene in državne dohodke."

Na obrazih kraljevih sorodnikov je zagorela rdečica sramu in jeze.

Cehi in meščanstvo so komaj razumeli, kam meri menih, a s strahom so gledali, kako se je zdrznila velika gospoda. Sedaj je pričel Pelbart razumljiveje pridigati.

"Kar se dandanes godi tukaj, to je podobno tistemu, kar se je godilo v Babilonu, kamor je Gospod v svoji jezi poslal dva angela, da bi izvršila grozno poslednjo sodbo. Ti današnji vladarji, plemiči, baroni in rektorji so tudi vsi brezsrčni, vlečejo iz reveža tlako in takse, ljubijo darila, so nasilni, grabijo cerkveno imetje, laskajo se tujcem, hinavcem in nevernikom, nasilnikom in morilcem, prešeštnikom in lažnikom. Ne brigajo se za pošteno življenje, marveč za prijetna sijajna stanovanja, dehteče vrtove, žametna in zlata oblačila. Kristus pa se je rodil v hlevu, v votlini, spal je v šotoru ali čolnu na vodi in v sukno se je oblačil. Za bogatimi dohodki hiti vsakdo. Kristus pa ni imel, kam bi položil glavo. So taki, ki so požrešni v hrani in pijači, potratni z dragotinami in se valjajo v posteljah iz slonove kosti — Kristus pa se je komaj odpočil. Dopolnilo se je, kar pravi prerok Ecehiel: Vladarji, med vami bodo grabežljivi voleje."

Meščani so se jokali od radosti, ker se drzne nekdo izkričati očitke njih srca. Menihov resni obraz je žarel od notranjega ognja; plamteče oko se mu je svetilo iz širokega, koščenega obraza, kot bi vsakomur posebej pogledal v oko. Vsakdo je zrl vanj kot v neko od sebe višjo, Bogu bližjo mogočnost.

Menih je navajal grozotno prerokbo iz Razodetja apostola Janeza.

". . . In zaradi tega bodo prišli na ljudstvo njegovi udarci. Smrt, žalovanje, glad in ogenj jih bodo uničili, ker močan je Gospod Bog! Gorje, joj, ti veliko mesto Babilon, ti mogočno mesto, zakaj v eni uri bo prišla nad te tvoja sodba!"

Groza je pretresala vernike in zvezdoslovec Ilkusch Marton je medlel od groze, sramu in jeze.

"In nevarnost bo prišla z Vzhoda in iznad bregov morij; in pod prapori polmeseca bo prišel s svojimi desettisoči in stotisoči neverni pogan, krvavi mož in top in puščice bodo uničili to mesto z vsemi trgovinami, z vsem vinom in žitom in vso živino, drobnico in konji, in ugrabili bodo vozove, sužnje in duše ljudi."

"Bog se nas usmili," je podzavestno vzkliknil star vinogradnik. "Turka napoveduje."

"In vsi ladijski poveljniki in vsi, ki bodo na ladji, množica in veslači bodo zagledali plamen za vojskami, dim zavzetih gradov, vrste ugrabljenih in na verigo pripetih mož in žensk, vsi vsi ti si bodo sipali pepel na glave in bodo klicali: Joj, joj, to veliko mesto, kjer je vsakdo obogatel — kako je bilo v eni sami uri opustošeno!"

Ljudje so medleli, vročina, glad in napeta pozornost so metali še najmočnejše; ženske so si slonele na ramenih kot ovenele cvetlice; starejši so jokali od ginjenosti, otroci pa od gladu in nestrpnosti. Oče Pelbart je videl, da so ljudje izmučeni se tresejo pod prižnico, prosil je božje usmiljenje za grešno ljudstvo, blagoslovil ljudi, odmolil očenaš in odšel z visoke prižnice.

Suša na Angleškem

Angleška spodnja zbornica je razpravljala te dni o katastrofalnih posledicah hude suše ki vlada že več mesecev na Angleškem in ki preti uničiti letošnjo žetev. Nekateri poslanci so vladi predlagali velikopotezno finančno podporo kmetom. Škodo, ki jo je suša povzročila poljedelstvu, cenijo na deset milijonov funtov šterlingov. Po dosedanjih preiskavah bo letošnja žetev vsa ali pa vsaj po večjem delu uničena. Že danes kmetsko prebivalstvo ni več sposobno krmiti živine tako, kakor bi bilo treba in računajo, da bo zavoljo tega samo v tem mesecu izgubilo 45 milijonov litrov mleka. Na Angleškem se ne spominjajo tako suhe pomladi že več nego sto let.

MAČKA IN KRAGULJ.

Blizu Magdeburga je neki lovec opazoval te dni zanimiv boj med mačko in kraguljem. Kragulj se je vrgel na drobnega ščinkovca, ki je pa naravnost še pravočasno opazil in pobegnil v goščavo.

Medtem ko je kragulj poskušal, da vendarle ulovi ščinkavca, se je priplazila za njim mačka in ga nenadno napadla.

Pri boju, ki je sledil in ki je bil neverjetno divji, sta obe živali dobili hude poškodbe. Nazadnje pa je mačka ujedi vendarle pregriznila tilnik. Nato se je odvlekla s svojim plenom, čeprav s težavo.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeu. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov $10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . $1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih grašćanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga." in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena **$1.50**

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena **$1.50**

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih,a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lanšprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam poustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena **$1.50**

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, katerih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tud. druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, **Jacob Laushin**

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, **A. Saftič**
Walsenburg, **M. J. Bayuk**

INDIANA:
Indianapolis, **Fr. Zupančič**

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cicero, **J. Fabian** (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, **Math. Waršek**

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, **L. Plankar**

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, **Frank Hrvatich**

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, **Karl Strniša**
Little Falls, **Frank Masle**

OHIO:
Barberton, **Frank Troha**
Cleveland, Anton Bobek, **Chas. Karlinger**, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, **John Kumše**
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, **J. Brezovec**
Coverdale in okolica, **Mrs. Ivana Rupnik**
Export, **Louis Supančič**
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, **Math Kamin**, Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, **Fr. Ferenchak**
Johnstown, **John Polantz**
Krayn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh in okolica, **Philip Progar**
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, **Fr. Schifrer**
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, **Fr. Skok**
Sheboygan, **Joseph Kakež**

WYOMING:
Rock Springs, **Louis Tauchar**
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Boj za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ▪ ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

19

"Ni treba nikake oprostitve, Mr. Lautham. Ali imate še kako naročila za mene?"

"Ne, ne — samo pojdite in preberite brzojavko, za katero je vzelo toliko časa, da je prišla v vaše roke."

Rozana si prisili nasmeh na svoje ustnice in odide. Kot bi jo kdo podil, teče v svojo sobo in se zaklene. Neka negotova slutnja ji pravi, da more ta brzojavka vsebovati za njo samo kaj neprijetnega.

S tresočimi se rokami jo odpre — pogleda podpis, prebere ime, ki je bilo zakopano v globočini njenega srca. Brzojavka se je glasila:

"Nujno prosim za naslov, da pojasnim pomoto. — Tiefenbach."

Lica ji prično goreti. Kaj naj to pomeni? Kako pomoto hoče pojasniti? In zakaj tako nujno zahteva naslov? Kako je sploh izvedel, da je bila kot stewardess na parniku? In kaj ji ima tako važnega poročati, da ji je poslal brzojavko, ki ga je morala veljati mnogo denarja?

Naj bo karkoli, kaj ji ima sploh povedati? Ali je bila ta "pomota" samo pretveza? Ali je bilo kaj posebno važnega, pri čemur bi mogla kaj pomagati? Ali se je mogoče kaj zgodilo z Uršulo? Za božjo voljo — ali je Rihard mogoče izvedel, v kakih odnošajih je bil Tiefenbach z njegovo ženo?

Prvi trenutek si pravi, da na brzojavko ne bo odgovorila, kajti na noben način ni smel izvedeti, kje je. In koliko časa je bila ta brzojavka že na potu? Kaj se je že med tem časom dogodilo? Sedaj se sama na sebe ne sme več ozirati — nekaj mora biti, kar je Ralfa Tiefenbacha napotilo, da je pod vsemi okoliščinami poizvedoval po njej. Toda, kaj se je zgodilo — kaj?

Popolnoma zmedena sedi in premišljuje, kaj naj bi storila. In vedno bolj jo prevzema prepričanje, da se vse tiče njega in Uršule. Mogla je pomagati, ako je sploh bilo mogoče in ne sme tajinstveno zamolčati svojega naslova. Kaj je bilo njej? Kaj je bilo na tem, ako Tiefenbach izve, kam je šla! Pol sveta se nahaja med njima, nikdar več ga ne bo videla, nikdar ji ne bo več treba gledati v njegove oči, ki so jo tako poizvedujoče pogledovale. Ako more pomagati, tedaj se naj zgodi — ako sploh more od tukaj pomagati.

In — morala je brzojaviti — pismo bi vzelo predolgo časa; tudi Ralf ji mora tako brzojaviti, kaj je z Uršulo(ako se nahaja v kaki nevarnosti, ali pa se je kaj drugega pripetilo. In skoči na noge, nekoliko pomisli, zapiše, kar je hotela brzojaviti in zopet gre v pisarno svojega gospodarja. Na njeno trkanje se Lautham oglasi.

Rozana hitro odpre vrata.

"Oprostite, ako vas motim, Mr. Lautham, toda na brzojavko, ki ste mi jo ravnokar izročili, mora takoj brzojavno odgovoriti. Ali vas smem prositi da mi odpošiljatev brzojavke preskrbite, kajti ne vem, kako jo je od tukaj mogoče odposlati."

"Seveda, Miss Rozana, takoj jo bom telefonično poslal. Saj menda s toliko zamudo ne trpite kake škode?"

"Sploh ne vem, za kaj gre, mislim pa, da se je kakemu mojemu sorodniku kaj pripetilo. Zahtevajo moj naslov. Več o tem sama ne vem; prosijo me samo za brzojavno obvestilo. Ali vas smem tedaj prositi?"

Rozana mu izroči napisano brzojavko. Lautham prebere besdilo, naslov in besede:

"Prosim brzojavni odgovor, ako se je sestri kaj pripetilo."

Na to pravi Lautham:

"Stroške za brzojavko bom jaz plačal; to smatram za samo ob sebi razumljivo. Prav gotovo boste prejeli veselo vest. Tako ste bledi, kot bi bili zelo prestrašeni"

Rozana se sili k nasmehu.

"Ako je človek tako oddaljen od svojih sorodnikov, je lahko nemiren. Toda upam, da sem se po nepotrebnem bala."

Rozana se zopet zbere in gre za svojim delom.

Pol ure pozneje gredo h kosilu. Rozana je takoj spočetka s svojo gospodo jedla, četudi je bila Mary zaradi tega na njo ljubosumna. Toda pojasnili so ji, da mora imeti Winnie vedno nadzorstvo in da je njena mati preslaba, da bi živega otroka mogla obvladati. Zato mora Rozana ž njimi jesti, kajti Winnie se mora od nje še marsikaj naučiti. Mary se je četudi zelo nerada, vdala in je ostalo pri tem, da je Rozana še dalje vedno jedla z gospodarjevo družino.

Samo po sebi je prišlo, da je bila nekaj več nad ostalimi uslužbenci.

• • •

Ko je Ralf Tiefenbach oddal brzojavko na Rozano, je z velikim nemirom čakal na odgovor.

Vedno se povprašuje, kako je prišla do tega, da je prevzela mesto stewardesse.

Ker odgovora ni bilo, je še enkrat odšel v Hamburg, kakorhitro je izvedel, da se "Germania" zopet vrne.

Prav gotovo je pričakoval, da se bo s tem parnikom Rozana vrnila.

Neko nedeljo je parnik zopet prišel v Hamburg. Ralf je že dolgo čakal na pomolu. Ko more iti na parnik, takoj vpraša za stewardesso Rozano Marten, toda na svojo žalost je izvedel, da je ni med uslužbenci in da je bila nameščena samo kot pomožna stewardess za eno vožnjo.

Slučajno pa ravno pride stewardess, katero je Rozana nadomestovala. Ko zagleda razočarani obraz mladega gospoda, stopi k njemu in mu pove, da je Rozana takoj s parnika odšla z neko družino v Kalifornijo.

Razburjen jo vpraša, ako je Rozana prejela njegovo brzojavko; toda o tem ni nikdo ničesar vedel.

Zelo potrt se Tiefenbach vrne v Berlin.

Ako bi mu bilo mogoče, bi brez obotavljanja odpotoval za Rozano. Toda, kje naj jo išče? Vedel ni niti imena gospode, ki jo je vzela v službo.

Ker ni imel ničesar drugega na izbiro, da bi kaj izvedel o Rozani, se odloči, da bo pri Frankensteinovi hiši prežal na kako služkinjo.

Mogoče bo katera vedela kaj o njej in če je mogoče kaj pisala svoji sestri. Dvakrat je čakal zaman. Tretji dan pa ima srečo in sreča služkinjo, ki mu je že enkrat dala nekaj pojasnila.

(Dalje prihodnjič.)

KONRAD HENLEIN

vodja sudetskih Nemcev na Čehoslovaškem.

Kje je 20 milijonov?

VELIKA DOLINA 13. maja. — Pred dvema letoma je zbudila pozornost vsega prebivalstva Posavja na slovenski in hrvatski strani novica, da je rodbina pokojnega Martina Berceta iz vasice Berganskega sela, ki stoji tik ob meji savske banovine in spada pod upravno občino Veliko Dolino, dobila ogromno dedščino iz Amerike. Vse je govorilo o velikanski zapuščini, o bajni vsoti, ki naj jo prejmejo dediči omenjenega izseljenca. Za zadevo se je zanimal tudi izseljenski komisarijat v Zagrebu, ki je uvedel raziskavo, saj je bila okrog milijonov zapletena prava gangsterska tolpa, kar ni v Ameriki nič nenavadnega. Že dve leti sta pretekli od tedaj, toda milijoni še niso prišli preko velike luže, čeprav se je takoj začelo poizvedovanje. Zadeva, ki je javnosti morda še v spominu, je tale:

Pred dobrimi tridesetimi leti se je iz Breganskega sela izselil v Ameriko Martin Berce. To je bilo v tistih časih, ko se je tam še zaslužilo. Iznajdljivi Tine si je znal onkraj velike luže s svojo pridnostjo pomagati. S svojo spretnostjo je iz navadnega delavca postal počasi uradnik, nato pa delničar velike podjetniške družbe. Zaslužil je mnogo, zato je pošiljal denar tudi domov svojemu očetu, ki bo kmalu nosil osem križev in še danes živi v Breganskem selu na majhni kmetiji s svojo hčerjo Ano, poročeno Lazansko. Tudi v času velike krize, ki je zajela ves svet, je Martin pošiljal večje vsote denarja, kar je bilo očetu v oporo. Dne 17. januarja 1934 pa je umrl brez oporoke in tako zapustil ogromno premoženje v gotovini in raznih akcijah, poleg tega pa tudi veliko hišo v New Yorku. O smrti so domači dobili obvestilo od izseljeniškega komisariata v Zagrebu.

Seveda je nastalo takoj vprašanje, kje je denar, kako je z zapuščino. Umljivo je, da so domači razburjeni pričakovali obračuna, oporoke, ker so bili uverjeni, da je zapustil vsaj nekaj, če že ne take ogromnenega kapitala. Uvedla se je preiskava na tej in oni strani. Ameriška oblastva niso prišla do zaželjenega uspeha. Organi jugoslov. poslaništva so zbrali potrebne podatke o sorodnikih in se zavzeli za rešitev zadeve. Vse bi bilo v redu, da se ni za dedično razglasila neka Katarina Tomažinova, ki se je v raznih spisih imenovala Friedman. Ni dvoma, da je to ena izmed članov družbe, ki je zapletena okrog milijonov in bi si rada na nezakoniti način prilastila imetje. Ta ženska je trdila, da je s pokojnikom živela v skupnem gospodinjstvu, pa da ni bil tako bogat, kakor pravijo, in da je razne vrednostne papirje še pred svojo smrtjo zapustil njej. Sorodnikom v Breganisko selo je pisala, da bi se dale vnovčiti razne nepremičnine in papirji, če bi ji od doma poslali razne za to potrebne dokumente, ki jih je seveda, potrebovala za svoje namene. Pa tudi pooblastila bi ji bila potrebna. Da je bilo več oseb zapletenih v zadevo, se vidi iz tega, ker je tudi pokojnikov brat Peter, ki živi v Šibeniku, dobil obvestilo, naj pošlje dokumente in bo dobil 150,000 dinarjev. Gotovo je, da so se informirali pri pravih dedičih le z namenom, da bi tako na lep način prišli do tujega denarja, svojcem pa bi poslali malenkostni del velike vsote. Oblastva so celo ugotovila, da je Katarina Tomažinova podkupila priče, ki so po krivem pričali, češ da je pokojni Berce njej zapustil svoje akcije in da je ona pravi dedič gotovega dela premoženja.

Potrebno bi bilo, da se raziskovanje zadeve nadaljuje z vso vestnostjo in natančnostjo. Dolžnost jugoslov. in ameriških oblastev je, da se krivci, ki so zadevo zavlekli na svoja pota, najdejo in kaznujejo. Dedščina znaša po informacijah, ki jih je dobil izseljeniški urad, okrog 20 milijonov dinarjev. Čeprav je znano dejstvo, da se navadno take velike dedščine mizerno končajo in da imajo sleparji svoje kremplje vmes, posebno še zaradi oddaljenosti in nezainteresiranosti tujih organov, vendar primer Martina Berceta kliče po razjasnitvi. Mnogim v rodbini Bercetovih bi bilo na ta način pomagano. Upamo, da se bo zadeva razčistila in bo prišlo vsaj nekaj milijonov v prave roke.

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

DEŽELA JABOLČNIH CVETOV.

V prvi polovici maja sliči Normandija od Rouena do St. Michela belemu, rožnato nadahnjenemu cvetnemu morju. V tej deželi imajo po neki cenitvi 25 milijonov jablan. V dobrih letih dado ta drevesa 5 milijard kilogramov sadov. Samo neznaten del tega ljudje pojedo, večji del normandskih jabolk se spremeni v "cider" jabolčno vino. 2 kg jabolk daje ta približno 1 liter čistega jabolčnika s 5 odst. alkohola.

Iztisnjena jabolka pa kmetje še enkrat stlačijo, nalijejo vode nanja in dobe tako osvežujočo pijačo za vsak dan. V ostalem pa pripravijo Normandijci svoj jabolčnik vedno za dve leti naprej, ker računajo, da utegne biti kakšna letina slaba. Če pa je letina dobra, tedaj predelajo iz previška jabolčnika žganje, ki je znano pod imenom "calvados."

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

4. junija:
Roma v Genoa
7. junija:
Ile de France v Havre
8. junija:
Queen Mary v Cherbourg
Hansa v Hamburg
11. junija:
Nieuw Amsterdam, Boulogne
Rex v Genoa
Columbus v Bremen
Champlain v Havre
15. junija:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Bremen v Bremen
18. junija:
Conte di Savoia v Genoa
19. junija:
De Grasse v Havre
21. junija:
Europa v Bremen
22. junija:
Queen Mary v Cherbourg
Ile de France v Havre
25. junija:
Vulcania v Trst
29. junija:
New York v Hamburg
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

2. julija:
Nieuw Amsterdam, Boulogne
Bremen v Bremen
Champlain v Havre
Rex v Genoa
6. julija:
Queen Mary v Cherbourg
Hansa v Hamburg
7. julija:
Ile de France v Havre
8. julija:
Europa v Bremen
9. julija:
Saturnia v Trst
Volendam v Boulogne
12. julija:
De Grasse v Havre
13. julija:
Deutschland v Hamburg
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
15. julija:
Statendam v Boulogne
16. julija:
Conte di Savoia v Genoa
19. julija:
Bremen v Bremen
20. julija:
Queen Mary v Cherbourg
23. julija:
Nieuw Amsterdam v Boulogne
Rex v Genoa
..Champlain v Havre
26. julija:
Europa v Bremen
27. julija:
New York v Hamburg
28. julija:
Ile de France v Havre
30. julija:
Vulcania v Trst

3.avgusta:
Hansa v Hamburg
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
5. avgusta:
Statendam v Boulogne
..Bremen v Bremen
6. avgusta:
Conte di Savoia v Genoa
10. avgusta:
Queen Mary v Cherbourg
11. avgusta:
Champlain v Havre
12. avgusta:
Europa v Bremen
13. avgusta:
Saturnia v Trst
16. avgusta:
Nieuw Amsterdam v Boulogne
17. avgusta:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg
20. avgusta:
Rex v Genoa
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne
23. avgusta:
Bremen v Bremen
24. avgusta:
Paris v Havre
Queen Mary v Cherbourg
New York v Hamburg
27. avgusta:
Roma v Genoa
30. avgusta:
Europa v Bremen
Statendam v Boulogne
De Grasee v Havre
31. avgusta:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

SPOMIN NA STARO DOMOVINO
"NAŠI KRAJI"
ZBIRKA 87 SLIK
iz vseh krajev Slovenije.
V finem bakrotisku na dobrem papirju, v velikosti 5x7½ inčev
Ta krasna zbirka, vas stane samo $1
SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glasa Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetove, Milčinskega, itd. . . V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov; Gospodarske, gospodinjske in poučne knjige . . . Igre, pesmi, zemljevide.

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.

"GLAS NARODA" (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

SLOVENSKA KUHARICA
Najpopolnejša izdaja — 728 strani.
Cena $6.

KUHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana $1.25. . .
vezana $1.50

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK